

Hyvinvoinnin rakentuminen järjestöjen näkökulmasta

14.10.2016 Kajaani

Johtaja Anne Knaapi

SOSTE

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
SOSTE Finlands social och hälsa rf
SOSTE Finnish Federation for Social Affairs and Health

SOTE-JÄRJESTÖISSÄ ON HUIKEA VOIMA

 1,3 milj. jäsentä
tekee kentästä vaikuttavan.

 **0,5 milj.
vapaaehtoista**
antaa omaa aikaansa ja
panostaan.

 **260 000
vertaistukijaa**
tukee samassa
elämäntilanteessa olevia.

 **30 000
ammattilaista**
työskentelee allalla.

 **30 000
työllistettyä**
on töissä järjestöissä.

SOSTE

SOSTE Suomen sosiaali- ja terveys ry on valtakunnallinen kattojärjestö joka kokoaa yli 260 sosiaali- ja terveysalan järjestöä ja yksinää. SOSTEn tavoitteena on sosiaalisesti eheä, terve ja aidosti osallistuva yhteiskunta, jossa järjestöillä on vahva rooli.

www.soste.fi

stay on

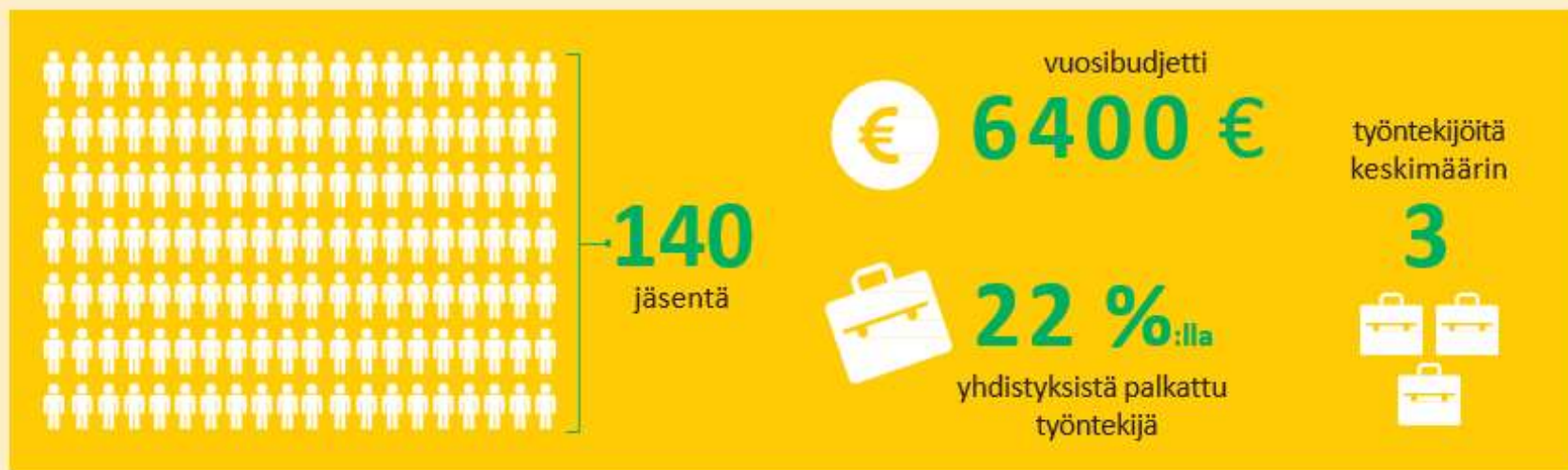
Sosiaali- ja terveysjärjestöt

- Kansanterveysjärjestöt (esim. Sydänliitto, Diabetesliitto)
- Potilasjärjestöt (esim. Parkinson-liitto, Epilepsialiitto)
- Lastensuojelujärjestöt (esim. MLL, LSKL, Pelastakaa Lapset)
- Vanhusjärjestöt (esim. Vanhustyön keskusliitto)
- Vammaisjärjestöt (esim. Kynnys ry)
- Aistivammajärjestöt (esim. NKL, Kuurojen liitto)
- Mielenterveysjärjestöt (esim. Äimä ry, Mielenterveyden KL)
- Omaisjärjestöt (esim. Omaiset ja läheiset ry, FinFami)
- Lomajärjestöt (esim. Hyvinvointilomat ry)
- Nuorisokasvatusjärjestöt (esim. Nuorten Palvelu ry)
- Päihdejärjestöt (esim. Sininauhaliitto)

SOTE-yhdistys on kunnan kumppani

Paikallisyhdistykset ovat pieniä, mutta tuottavat runsaasti tukea, tietoa ja palveluita kuntalaisille.

PAIKALLISEN YHDISTYKSEN KOKO KESKIMÄÄRIN (MEDIAANI)

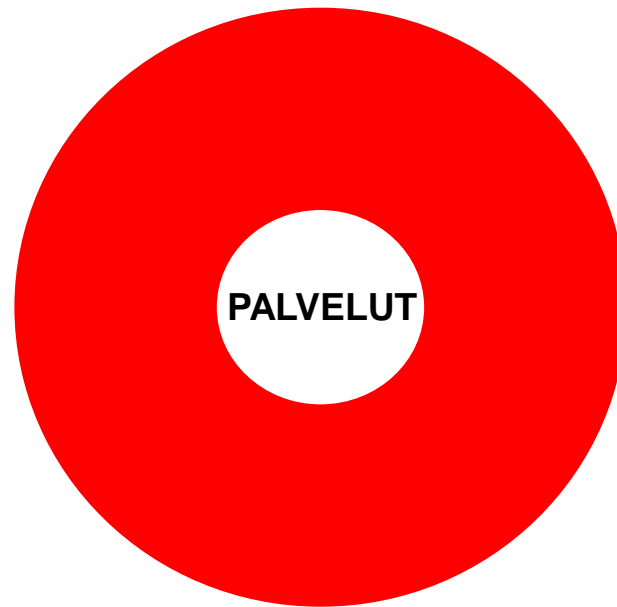
Järjestöjen tuottamat sosiaali- ja terveystalvet

- Sosiaali- ja terveystalvet n. 1000 järjestöllä
 - Noin 1/10 sote-järjestöistä
- Sosiaalitalveluja 822:lla, terveystalvet 207:lla
 - Toimintayksiköt sosiaalitalveluissa 2076
 - Toimintayksiköt terveystalvet 535
- Yhtiöittäneitä järjestöjä 57 (n. 6 %), yhtiöitä 69
- Noin 37 500 työntekijää sote-talveluissa
- Lähde: Lari Lindholm (2016). Selvitys järjestöjen tuottamista sosiaali- ja terveystalvet. SOSTE. (Tiedot vuodelta 2015: Valvira; henkilöstömäärä Tilastokeskus.)

Järjestöjohtajat: vahvuudet ja heikkoudet järjestöjen palveluissa

- + Arvopohja, yleishyödyllisyys
- + Tiivis asiakaskytkös: perustettu tuen tarpeisiin, palvelunkäyttäjät mukana kehittämässä; vertaistuki
- + Vahva erityisosaaminen; myös pienet väestöryhmät
- Monet pieniä, paikallisia palveluntuottajia
- Kapea liiketoimintaosaaminen
- Voittoa tavoittelemattomia, eivät kestä peräkkäisiä tappiollisia toimintavuosia

Mikä mahdollisuus on vaikuttaa terveyteen ja hyvinvointiin palvelujen kautta?

Hyvinvointi on myös

Arjen ympäristöissä syntyvää

- ihmisten osallisuutta ja yhteisöjä
- mahdollisuuksia osallistua, tehdä ja vaikuttaa
- sosiaalista vuorovaikutusta
- kokemusta kuulumisesta johonkin
- tunnetta siitä, että minä olen tärkeä
- tunnetta oman elämän hallinnasta

Tarvitaan uudenlaisia tapoja saada tukea osaksi ihmisten elämää

1. Tunnistetaan terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen uudet vipupisteet
2. Otetaan ihmisten oma elämä huomioon ja sosiaali- ja terveydenhuollon ulkopuoliset resurssit käyttöön.

Järjestöjen roolin hahmottaminen

järjestölähtöisten
yritysten
markkinaehtoisesti
tuottamat
palvelut

järjestöjen
markkinoille
tuottamat
palvelut

järjestöjen
tuottamat
yleis-
hyödylliset
palvelut

järjestöjen
tarjoama vapaa-
ehtoisuuteen
perustuva
vertaistuki

järjestöjen
yhteisöllinen ja
jäsenten
keskinäiseen
vuorovaikutukseen
perustuva
toiminta

uusien maakuntien
perustaminen

kuntien tehtävien
ja roolin muutos,

Miksi ja mitä tavoitellaan?

Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen

Toimivammat palvelut

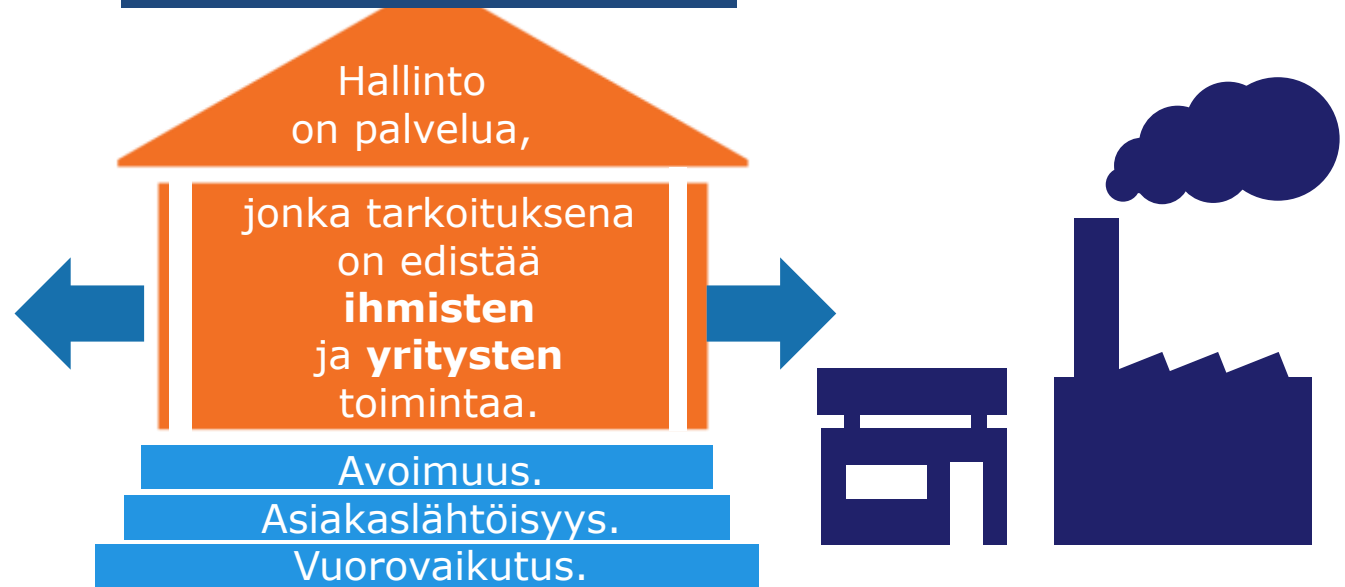
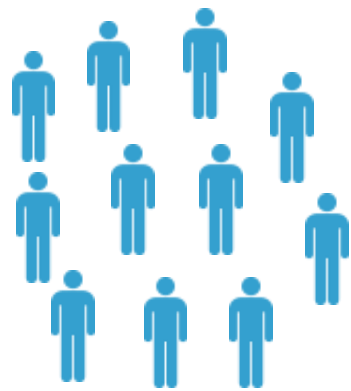
Hallinnon sujuvoittaminen

Palveluiden yhdenvertainen saatavuus, perusoikeudet
Toimintatapojen muutos

Kansalaisten suorat vaikutusmahdollisuudet

Kustannusten kasvun hillintä (3 mrd.)

Kustannustehokkuus
Taloudellisen kasvun edistäminen

asiakkaasiakas

Terveys- ja
hyvinvointihyödyt
Palvelukokemukset

Asiakaslähtöiset palvelukokonaisuudet

Palvelujärjestelmän
vaikuttavuus

**Monipuolistuva
toimijajoukko**

Resurssien
riittävyys

Uudistuva terveys- ja hyvinvointijohtaminen

kuntalainen

Hyvinvointikunta

Kokonaisvaltainen terveys ja hyvinvointi

Monipuolistuva
toimijajoukko

**Yhteis-
kehittäminen**

Toiminnan
vaikuttavuus

Osallisuus

Resurssien
riittävyys

Uudistuva terveys- ja hyvinvointijohtaminen

Hyvinvointikunta

Kokonaisvaltainen terveys ja hyvinvointi

Picture 11 01982138

**Yhteis-
kehittäminen**

Picture 11 01982138

Osallisuus

SOTE-uudistus – uhka vai mahdollisuus?

55 %
järjestöjohtaja:
"Vaikuttaa
merkittävästi
toimintaan"

Uudistus on mahdollisuus 20 %

JÄRJESTÖT ARVIOIVAT, ETTÄ...

 39 %

järjestöjen asema
hyvinvoinnin ja terveyden
edistäjänä vahvistuu

 38 %

valinnanvapaus
parantaa
yhtenäisyyttä

- + yhden luokun palvelut lisääntyvät
- + erikoissairaanhoidon tarjonta paremmin
- + järjestöjen osaamista hyödynnetään paremmin
- + palvelutarjonta tasapuolistuu

SOTE-uudistus – uhka vai mahdollisuus?

55 %
järjestöjohtajista:
"Vaikuttaa
merkittävästi
toimintaan"

Uudistus on uhka 39 %

JÄRJESTÖT ARVIOIVAT, ETTÄ...

31 %

kuntien avustukset
heikkenevät

25 %

toimitilat kallistuvat

- palvelut etääntyvät ihmisistä
- päätöksenteko etääntyy ihmisistä
- palvelumaksut kasvavat
- yhdenvertaisuus heikkenee

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työn- ja vastuunjako kirkastettava
- Erityisesti järjestöjen näkyvyyttä ja tunnettuutta hyvinvoinnin ja terveyden edistäjinä vahvistettava
- Järjestöt pystyvät suhteellisen nopeasti vastaamaan erilaisiin haasteisiin ja pystyvät näin tukemaan kuntia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työssä
- Järjestöt tarjoavat osallisuuden kokemuksia ja osallistumisen väyliä, mikä tukee ihmisten terveyttä merkittävässä määrin
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vahvistaminen kunnissa nähdään edellytyksenä sote-uudistuksen onnistumiselle ja kustannusten hillitsemiselle (Sosiaalibarometri 2016)

Järjestöjen roolin kirkastaminen

Systemaattinen osallistuminen kunnissa

- hyvinvointikertomusten laadinta
- vanhuus- ja vammaisneuvostot
- asiakasraadit
- kuntalaisten kuulemistilaisuudet
- erilaiset työryhmät

Mukaan jo suunnitteluvaiheessa

Järjestöjen edustajat maakunnan päättäviin elimiin

”

SOTE muuttaa järjestöjen roolia ehkä
enemmän mitä osaamme nyt nähdä